Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	9C/174/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6715211760
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana ŠtubniakováKochanová
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2016:6715211760.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudkyňou JUDr. Zuzanou Štubniakovou Kochanovou, v právnej veci žalobcu I) Y. L., W.. XX.XX.XXXX, F. Y. XXX, H. a žalobkyne II) L. F., W.. XX.XX.XXXX, F. E.. L. XXX, H., obaja zast. Máriom Keletim, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Hlavná 36, 981 01 Hnúšťa proti žalovanej Slovenská autobusová doprava Zvolen, a.s., so sídlom 960 95 Zvolen, Balkán 53, IČO: 36 054 666, zast. Advokátska kancelária GABE - BB, s.r.o., so sídlom Profesora Sáru 3873/44, 974 01 Banská Bystrica, IČO : 36 855 936, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v I. rade sumu 17.000,-Eur, do 3 (troch) dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v II. rade sumu 20.000,-Eur, do 3 (troch) dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

Žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi v I. rade a žalobkyni v II. rade n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia sa žalobou zo dňa 15.07.2015, doručenou súdu dňa 17.08.2015 domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a to vo výške 100.000,-Eur pre každého zo žalobcov a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 18.03.2014 č.k. 2T/210/2013-256 bol vodič autobusu R. U., W.. XX.XX.XXXX, F. R.. V. XXX/XX, V. uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 29.04.2014, ktorej následkom bolo úmrtie otca žalobcov, v čase dopravnej nehody idúceho na motocykli. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.04.2014. V čase dopravnej nehody bol vodič autobusu zamestnancom žalovaného a bol prevádzkovateľom motorového vozidla, autobusu značky Irisbus Crossway, ev. č. A. XXX Z., ktorým bola spôsobená dopravná nehoda. Keďže morálna satisfakcia nie je v tomto prípade postačujúca, majú žalobcovia právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovia v dôsledku konania zamestnanca žalovanej prišli o otca, s ktorým si počas jeho života vytvorili veľmi silný a úzky citový vzťah. Náhle úmrtie je oboch veľmi ťažká psychická ujma. Konanie zamestnanca žalovanej spôsobilo nezvratnú, nenahraditeľnú a neodčiniteľnú deštrukciu rodinných väzieb, ktoré si dlhodobo budovali a ktoré si naďalej mohli budovať. Stratili možnosť viesť s otcom rodinný život a odo dňa jeho smrti sú ochudobnení o sféru rodinných vzťahov s najbližším rodinným príslušníkom. Rovnako sú ochudobnení o stratu lásky, radosti, ktorú s ním mohli prežívať. Vo vzťahu k námietkam žalovanej ohľadne nedostatku pasívnej legitimácie zo strany žalovanej, žalobcovia

prostredníctvom právneho zástupcu uviedli, že žalovaná je zapísaná v osvedčení o evidencii vozidla, ako držiteľ vozidla z hľadiska predpisov o evidencii vozidiel je držiteľ vozidla oprávnený nakladať s vozidlom spôsobom na aký je vozidlo určené. Pokiaľ žalovaná poukázala na rozsudok Českého súdu sp.zn. 25Cdo/2563/2005, okrem toho, že je žalovaná zapísaná ako držiteľ motorového vozidla, s ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, v podmienkach zmluvy o Všeobecnom finančnom leasingu, hlavne v bodoch 1.5.3., 1.5.4., 1.5.6., 1.5.13., sú celkom jasne stanovené povinnosti ohľadne prevádzky vozidla, platenia cestnej dane, povinného zmluvného poistenia z čoho jednoznačne a bez akýchkoľvek pochýb vyplýva, že jediným držiteľom a prevádzkovateľom motorového vozidla bola žalovaná. Čo sa týka namietanej pasívnej legitimácie z toho dôvodu, že by mal byť zodpovedný len zamestnanec žalovanej, ktorý nehodu spôsobil, v tejto otázke je už novšia a jednoznačná judikatúra Najvyššieho súdu SR, napr. rozsudok sp. zn. 3Cdo/228/2012, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pokiaľ prevádzkovateľ motorového vozidla zodpovedá na škodu, zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu na chránených právach fyzickej osoby. Čo sa týka prípadného zohľadnenia nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná v trestnom konaní, zohľadňovať to v tomto konaní v žiadnom prípade nie je možné, nárok v trestnom konaní predniesla svedkyňa A. L., matka žalobcov, ona nie je oprávnená na to, aby prednášala takýto nárok za svoje deti. Pokiaľ ona to nejakým spôsobom sama v sebe cítila, nevyvoláva to žiadne právne dôsledky. Ďalej právny zástupca žalobcov k námietke premlčania uviedol, že táto nie je dôvodná. Podľa § 106 Občianskeho zákonníka, deň kedy sa žalobcovia dozvedeli o tom, kto za škodu zodpovedá, je deň, keď sa dozvedeli, že je právoplatný rozsudok súdu v trestnom konaní, ktorým bol R. U. uznaný za vinného. Avšak podľa rozsudku Okresného súdu v Olomouci sp. zn. 1Co/196/2005, ktorý je všeobecne prijímaný aj súdmi v Slovenskej republike, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods.2 ako právo nemajetkovej povahy podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote.

Žalovaná s návrhom žalobcov nesúhlasila a vo vyjadrení zo dňa 18.09.2015 uviedla, že v danom prípade je daný nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovanej, nakoľko žalovaná nie je tým subjektom, ktorý by zodpovedal za neoprávnený zásah do žalobcami uplatňovaných osobnostných práv podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Uvedená skutočnosť vyplýva aj zo samotného trestného rozsudku Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 2T/210/2013, z ktorého vyplýva, že je to práve R. U. ako vodič autobusu, ktorý zodpovedá za akýkoľvek zásah do osobnostných práv pozostalých žalobcov. Uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či bol R. U. v pracovnoprávnom vzťahu k tretej osobe, alebo nie. Žalovaná ďalej uviedla, že v prípade práva na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné ani podporne aplikovať ustanovenie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že predmetom sporu nie je právo na náhradu škody, ale právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Ďalej žalovaná uviedla, že žalobcami uplatňovanú náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 200.000,- Eur považuje za absolútne neprimeranú a to najmä s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. K protiprávnemu konaniu zo strany pána U. došlo z nedbanlivosti, v jeho konaní absentuje akékoľvek úmyselné konanie, alebo hrubé porušenie, či zanedbanie svojich povinností, avšak celkom reálne možno konštatovať chvíľkovú nepozornosť, či nedostatočné zistenie stavu na vozovke predtým, než vošiel do križovatky (strana 4 rozsudku OS Zvolen zo dňa 18.03.2014, sp.zn. 2T 210/2013); vodič išiel po vedľajšej ceste rýchlosťou 28,50 km/h, t.j. neporušil žiadne predpisy týkajúce sa obmedzenia najvyššej rýchlosti. Vodič autobusu tiež nebol pod vplyvom alkoholu, keď výsledkom dychovej skúšky bola nameraná hodnota 0,00 Mg/l. V konaní ďalej žalovaná argumentovala, že nie je vecne legitimovaným subjektom tiež z dôvodu, že nie je prevádzkovateľom dopravného prostriedku podľa ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka. Táto skutočnosť vyplýva aj z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T 210/2013 (čl.217), keď z evidenčnej karty motorového vozidla, ev. č. A. XXX Z. je nepochybné, že vlastníkom predmetného motorového vozidla nie je žalovaná, ale leasingová spoločnosť ČSOB Leasing, a.s. To znamená, že žalovaná je len leasingovým nájomcom motorového vozidla, pričom v súlade s ustálenou judikatúrou sa za prevádzkovateľa vozidla považuje prioritne vlastník motorového vozidla, resp. osoba, ktorá je oprávnená právne a fakticky disponovať s motorovým vozidlom. Žalovaná poukázala v tejto súvislosti na leasingovú zmluvu č. LZM 10/03787 zo dňa 11.11.2010 v znení dodatku zo dňa 11.11.2010, vrátane všeobecných podmienok finančného leasingu, ktorá zmluva bola uzatvorená medzi žalovanou ako leasingovým nájomcom a spoločnosťou ČSOB Leasing, a.s. ako vlastníkom motorového vozidla ev. č. A.U. XXX Z.. Rovnako v tejto súvislosti žalovaná poukázala aj na skutočnosť, že z uvedeného právneho názoru s najväčšou pravdepodobnosťou vychádzal súd aj v trestnom konaní, sp. zn. 2T 210/2013, ktorým bol R. U. uznaný za vinného ako vodič motorového vozidla, nakoľko zo samotného trestného spisu bolo zrejmé, že ČSOB Leasing, a.s. bol vlastníkom motorového vozidla a tým pádom aj subjektom zodpovedným podľa § 427

Občianskeho zákonníka, ako prevádzkovateľ motorového vozidla, pričom R. U. ako vodič motorového vozidla nebol v žiadnom právnom vzťahu v ČSOB Leasing, a.s. Z uvedeného dôvodu je daná priama zodpovednosť R. U. podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka.

Ďalej žalovaná vo vyjadrení poukázala na spoluzodpovednosť neb. R. L. na vzniknutej dopravnej nehode. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 431 Občianskeho zákonníka a § 23 ods.1 Zákona č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách. Z pripojeného trestného spisu je zrejmé, že neb. R. L. viedol motorové vozidlo - motocykel Babeta bez evidenčnej značky. Na to, aby mohol byť tento motocykel prevádzkovaný v premávke na pozemných komunikáciách musel mať platné technické osvedčenie vozidla, nakoľko neb. R. L. toto platné technické osvedčenie nemal, hlavnou a jedinou príčinou vzniku škodovej udalosti bolo to, že motocykel nemal platné technické osvedčenie vozidla a preto neexistovalo oprávnenie prevádzkovať motocykel v premávke na pozemných komunikáciách, teda ku škode by nedošlo v prípade, ak by neb. R.W. L. rešpektoval zákonné ustanovenia a bez platného technického osvedčenia by neprevádzkoval motocykel v premávke na pozemných komunikáciách. Žalovaná uviedla, že v prejednávanom prípade nepochybne došlo k stretu dvoch prevádzok - prevádzka motorového vozidla Babeta, ktorú viedol neb. R. L. (viď § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a prevádzka žalovanej (viď § 427 ods. l Občianskeho zákonníka) a ako následok stretu takýchto dvoch prevádzok došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov; teda žalobcovia sú osobou poškodenou podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. To znamená, že ak došlo k vzniku ujmy tretej osoby, ktorá nebola účastná pri vzniku dopravnej nehody tak, ako je to v tomto prejednávanom prípade, potom je daná solidárna zodpovednosť spoločne a nerozdielne, takýchto dvoch prevádzkovateľov podľa ust. § 438 ods. l Občianskeho zákonníka, resp. je dané oprávnenie konajúceho súdu podľa ust. § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodnúť, že v prípade spoločnej zodpovednosti zodpovedajú za škodu škodcovia podľa svojej účasti na spôsobení škody. Zodpovednosť obidvoch prevádzkovateľov, tak žalovanej, ako aj neb. R. L., je objektívnou zodpovednosťou podľa ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka a to vo vzťahu k akejkoľvek tretej osobe, vrátane žalobcov. To znamená, že ide o zodpovednosť, ktorej sa nie je možné zbaviť, nakoľko ide o okolnosti, ktoré majú pôvod v prevádzke podľa ust. § 428 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené skutočnosti za nemajetkovú ujmu vzniknutú tretej osobe z titulu stretu prevádzok žalovanej a neb. R. L. zodpovedá žalovaná spoločne a nerozdielne s právnymi nástupcami, teda dedičmi neb. pána L., ktorými sú manželka pána L. a deti nebohého pána L., z ktorých sú teda aj dvaja žalobcovia V prejednávanom prípade tak za nemajetkovú ujmu vzniknutú žalobcom zodpovedá žalovaná spoločne a nerozdielne so žalobcami, ako dedičmi po nebohom R. L.. Ďalej uviedla, že v prípade, ak podľa názoru súdu je daná solidárna zodpovednosť podľa ust. § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uplatňuje si žalovaná voči žalobcom ako obranu proti návrhu právo na vysporiadanie ujmy vzniknutej žalobcom v súlade s ustanovením § 439 Občianskeho zákonníka, ide tu o určitý spôsob vyrovnania medzi účastníkmi, ktorý vyplýva priamo z právneho predpisu, viď § 212 ods. 2 písm. d/ O.s.p., a to do výšky nemajetkovej ujmy uplatňovanej žalobcami. Podľa názoru žalovanej je výlučne účasť neb. pána L. na vzniku nemajetkovej ujmy vzniknutej žalobcom tou okolnosťou, ktorá viedla k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcov. V prípade, ak súd rozhodne o delenej zodpovednosti podľa ust. § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, má žalovaná za to, že výlučne účasť neb. pána L. na vzniku nemajetkovej ujmy vzniknutej žalobcom bola tou okolnosťou, ktorá viedla k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcov. Mieru účasti na vzniknutej ujme odôvodnila žalovaná ustanovením § 23 ods. l zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách, t.j. osvedčenie o evidencii časť I., osvedčenie o evidencii časť II. a technické osvedčenie vozidla sú dokladmi oprávňujúci prevádzkovať vozidlo v premávke na pozemných komunikáciách. V zmysle ustanovenia § 21 ods.2 zák. č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách prevádzkovateľ vozidla nesmie v premávke na pozemných komunikáciách prevádzkovať vozidlo, ktoré nemá: osvedčenie o evidencii - časť II. podľa § 23 a osvedčenie o evidencii časť I. podľa § 23 ods.6 a tiež technické osvedčenie vozidla podľa § 23 uvedeného zákona. Z trestného spisu je zrejmé, že neb. pán L. viedol motorové vozidlo motocykel Babeta bez evidenčnej značky. Podľa vedomostí žalovanej by motocykel Babeta mal patriť do kategórie motorových vozidiel „L1E“, to znamená, že na to, aby mohol byť uvedený motocykel prevádzkovaný na premávke na pozemných komunikáciách musel mať platné technické osvedčenie vozidla. V konaní nebolo preukázané, že motocykel nebohého pána L. mal platné technické osvedčenie vozidla, pričom žalovaná má za to, že hlavnou a jedinou príčinou vzniku škodovej udalosti bolo to, že motocykel nemal platné technické osvedčenie o vozidle a preto nielenže neexistovalo oprávnenie prevádzkovať motocykel v premávke na pozemných komunikáciách, (viď § 23 ods.1 Zák. č. 725/2004 Zb.z.), ale z uvedeného ustanovenia vyplýva zákonný zákaz prevádzkovať takéto

motorové vozidlo na pozemných komunikáciách (viď § 21 ods.2 Zák. č. 725/2004 Z.z.). Inými slovami ku škode by nedošlo v prípade, ak by nebohý pán L. rešpektoval zákonné ustanovenia a bez platného technického osvedčenia by neprevádzkoval motocykel v prevádzke na pozemných komunikáciách. Žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 25Cdo/1097/2014 z 28.01.2015, podľa ktorého okruh okolností významných pre posúdenie účasti na spôsobení škody pri strete prevádzok dopravných prostriedkov je širší než len posúdenie podielu zavineného protiprávneho konania vodičov dopravných prostriedkov, aj keď porušenie pravidiel prevádzky na pozemnej komunikácii má spravidla veľmi významný podiel na vzniku kolízie. Zodpovednosť za stret vozidiel a prípadné ďalšie následky sú zásadne na vodičovi, ktorý prišiel do križovatky po vedľajšej ceste a nedal prednosť vodičovi prichádzajúcemu po hlavnej ceste, avšak pokiaľ vodič na hlavnej ceste ide rýchlosťou výrazne prekračujúcou maximálnu povolenú rýchlosť, čím vodičovi prichádzajúcemu do križovatky po vedľajšej ceste znemožní, poprípade podstatne sťaží, aby mu dal prednosť v jazde, potom nie je vylúčená jeho zodpovednosť, alebo spoluzodpovednosť za prípadnú kolíziu. Spôsob jazdy vozidla idúceho po hlavnej ceste možno za podstatnú príčinu nehody považovať v prípade, že svojou povahou, nebezpečnosťou, je porovnateľný, či významnejší, než nedanie prednosti v jazde; napríklad pokiaľ vodič prichádzajúci po hlavnej ceste výrazne prekročí povolenú, či primeranú rýchlosť, alebo že iným spôsobom jazdy, napríklad nevhodnou jazdnou dráhou sťaží, alebo celkom znemožní vodičovi na vedľajšej komunikácii, aby naplnil svoju zákonnú povinnosť dať mu prednosť v jazde. Uviedla, že uvedeným rozhodnutím poukazuje na skutočnosť, že je potrebné prihliadať nielen na okolnosti osoby, ktorá napríklad nedala prednosť v jazde, ale aj osoby, ktorá síce išla po hlavnej ceste, ale porušila právne predpisy tak, ako tomu bolo napríklad aj v tomto konkrétnom prejednávanom prípade. Poukázala tiež na ďalšie súdne rozhodnutia a to rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. CPJF/93/1971, R64/1972, ďalej rozsudok NS ČR sp.zn. 25Cdo/2212/2002, obdobne rozsudok NS ČR sp.zn. 25Cdo/551/2013, rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25Cbo/974/2002, rozhodnutie NS ČR sp.zn. 28Cdo/1532/2006. Žalovaná ďalej žiadala zohľadniť aj to, že právoplatným trestným rozsudkom už bola priznaná svedkyni aj žalobcom nemajetková ujma; táto skutočnosť výslovne nie je uvedená v trestnom rozsudku, avšak čo sa týka zápisnice z hlavného pojednávania, kde je výpoveď pani L., tak táto vyslovene uviedla, že si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy pre každého člena rodiny vo výške 10.000,- Eur, to je sumárne 40.000,- Eur. Ďalej žalovaná vzniesla námietku premlčania a poukázala v tejto súvislosti na rozsudok NS SR 5Cdo/278/2007, ďalej uznesenie NS SR 5Cdo/265/2009, rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 1Co/63/2003, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 12Co/221/2008, ďalej rozhodnutie Krajského súdu v Nitre 8Co/229/2008. Uviedla, že v prípade, ak ide o neoprávnený zásah uskutočnený fyzickou osobou, ktorá konala v rámci pracovno-právneho vzťahu k právnickej osobe a k takémuto zásahu došlo pri prevádzkovaní dopravného prostriedku právnickou osobou, nie je pochybné, že právna úprava neobsahuje ustanovenie, ktoré by výslovne zakladalo zodpovednosť takejto právnickej osoby za akýkoľvek zásah osobnostných práv tretej osoby. Judikatúra však v takomto prípade dospela k záveru, že aj napriek tej skutočnosti, že neexistuje výslovne ustanovenie zákona týkajúce sa zodpovednostného vzťahu za neoprávnený zásah do osobnostných práv tretej osoby vykonaný fyzickou osobou, ktorá konala v rámci svojich pracovno-právnych povinností pri prevádzkovaní dopravného prostriedku je potrebné na takýto vzťah analogicky uplatňovať ustanovenia právneho predpisu, ktoré je svojim obsahom a účelom najbližšie. V danom prípade ide o ustanovenie § 427 v spojení s ustanovením § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru žalovanej v prípade analogického použitia ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka v spojitosti s ustanovením § 420 ods.2 Občianskeho zákonníka, otázka premlčania by sa mala riešiť za analogického použitia ustanovenia Občianskeho zákonníka, týkajúcich sa premlčania nárokov na náhradu škody, t.j. § 106 ods.l Občianskeho zákonníka. Žalobcovia si uplatnili svoj nárok žalobným návrhom doručeným konajúcemu súdu dňa 17.08.2015. Žalobcovia sa dozvedeli o vzniknutej ujme a o tom, kto za ňu zodpovedá najneskôr dňom smrti ich otca, teda pána R. L. a to teda dňom 28.05.2013 a keďže žalobný návrh bol podaný až 17.08.2015, bol podľa nášho názoru podaný po dvojročnej premlčacej lehote, ktorá uplynula 28.05.2015. Vychádzajúc z výpovedí žalobcov ako účastníkov konania, títo zhodne potvrdili, že o tom, že za smrť ich otca a za dopravnú nehodu zodpovedá vodič pán U. a že je zamestnancom ako vodič žalovaného, sa dozvedeli v deň dopravnej nehody. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na rozsudok NS SR zo dňa 28.05.2010 sp.zn. 1Cdo/82/2009, ďalej rozsudok NS ČR z 13.11.2008, sp.zn. 21Cdo/2958/2007, uznesenie NS ČR z 26.08.2010 sp.zn. 25Cdo/308/2009, rozsudok NS ČR z 13.11.2003 sp.zn. 25Cdo/519/2002.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov ako strán sporu, výsluchom svedkyne A. L., listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu sp. zn. 9C/174/2015, obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/210/2013, sp. zn. 15D/62/2013 a zistil nasledovný skutkový a právny stav :

Žalobca v I. rade na pojednávaní dňa 27.06.2016 pri svojom výsluchu ako strana sporu uviedol, že zosnulý R. L. bol jeho otcom, on ho vychoval, všetko, čo vie, ho naučil on. Profesia, ktorou sa vyučil, na tom má tiež zásluhu otec. Uviedol, že pokiaľ niečo robili, všetko robili spolu, aj keď stavali rodinný dom, boli vždy všetci spolu, tiež keď staval rodinný dom pre seba, tak tiež ho stavali spoločne, teda boli každý boží deň spolu v kontakte, teda je to strata pre celú rodinu. Žalobca ďalej uviedol, že je druhýkrát ženatý, v čase keď došlo k dopravnej nehode s manželkou čakali narodenie dieťaťa, ktoré sa potom narodilo mesiac po dopravnej nehode. Zosnulý otec sa na vnúča veľmi tešil. Uviedol, že mali rodinné domy vedľa seba, chrbtom sú tieto domy otočené k sebe a majú pri sebe záhrady pri rodinných domoch. Uviedol, že sa často navštevovali, pričom to v podstate ani nemožno nazvať návštevami, boli stále spolu, či sa robilo niečo manuálne, alebo čokoľvek iné. Uviedol, že keď sa stala dopravná nehoda bol v práci, volala mu pani, ktorá bola prítomná pri nehode, potom prišli pre neho do roboty, nakoľko nemal vozidlo. Na mieste dopravnej nehody boli príslušníci polície, ktorí nehodu vyšetrovali; oni mu povedali meno vodiča autobusu a bolo mu zrejmé, že musel byť zamestnancom SAD, keďže šoféroval autobus. Následne potom, keď otca odviezli leteckou záchrannou službou, tak šofér prišiel za ním, chcel mu podať ruku, sa ospravedlniť, ale on mu ruku nepodal. Keď bol otec prevezený do nemocnice v Nových Zámkoch, chodili ho každý deň navštevovať. Táto hospitalizácia trvala asi mesiac. Uviedol, že táto strata ho veľmi zasiahla, do dnešného dňa to veľmi prežíva, otec mu stále chýba, čokoľvek chytí do ruky tak mu ho pripomenie. Žalobca ďalej uviedol, že vodič R. U. sa im nebol ani ospravedlniť. došlo písomné ospravedlnenie, nejaký mesiac po pohrebe otca. Ale takéto ospravedlnenie by napísal aj jeho trojročný syn. Uviedol, že v súvislosti s tragickou udalosťou nenavštívil žiadneho psychológa, ani psychiatra, uviedol, že psychicky mu pomáha najbližšia rodina. Žalobca v I. rade uviedol, že keď sa otcom stretli, stále museli niečo spolu robiť; nevedeli si oddýchnuť. Na dovolenky nestíhali chodiť, stále museli pracovať okolo domu. Čo sa týka športových aktivít, tieto s otcom robil ako malý, už potom neskôr nie. Uviedol, že sa tiež nebohý otec aj hral s jeho deťmi s prvého manželstva, aj so sestrinou dcérou a čo sa týka posledného vnúčaťa, tak toto sa narodilo po jeho smrti, tak s týmto sa už nehral. Uviedol, že by si želal, aby mu zostalo po otcovi niečo hodnotné; niečo, načo by sa pozeral ako pamiatku, niečo, čo by si mohol kúpil za finančné prostriedky, čo by mu potom pripomínalo zosnulého otca.

Žalobkyňa v II. rade na pojednávaní dňa 27.06.2016 pri svojom výsluchu ako strana sporu uviedla, že jej ocko bol veľmi dobrý človek, ako kus chleba; neodmietol nikomu pomoc, či susedovcom, či komukoľvek, pokiaľ aj zvonili o polnoci, a nechcel za to nič. Uviedla, že mali nádherné detstvo, rodičia sa im veľmi venovali, prišli o skvelého človeka. Otec bol polosirota. Svojpomocne si rodičia postavili rodinný dom, kde pracovali aj všetci súrodenci, teda rodičia im dali všetko, čo sa dalo dať. Chodili spolu na kúpaliská, keď boli deti. Uviedla, že brat bol s otcom permanentne, aj spolu s ďalším bratom boli s otcom sústavne v garáži. Uviedla, že otec im neskutočne veľa dal, všetko ich naučil, urobil z nich takých ľudí, akými sú. Ako dieťa túžil mať stále dcéru; ona sa narodila ako tretia v poradí. Čo sa týka chodenia na dovolenky, tak na toto nebol čas. Boli záhrady, záhumienky, ale každý večer chodievali do ich kamennej pivnice v Teranoch, spievali, zobrali 5 kg zemiakov a 2 kg jabĺčok a spievali aj cestou domov. Otec sa hrával s nimi aj futbal ako s deťmi, veľmi sa im venoval. Uviedla, že v podstate celý život žila s ockom, až na 4 roky, ktoré dochádzala na strednú školu do Banskej Bystrice na Stavebnú priemyslovku, ale stále ju to ťahalo k rodičom a tak dochádzala v stredu večer domov a následne v štvrtok ráno znovu išla do školy. Uviedla, že sa vydala ako 19-ročná a zostali s manželom bývať s rodičmi. Oni hore v dome a rodičia na dolnom podlaží; teda bola permanentne 38 rokov s otcom. Ďalej uviedla, že v roku 2005 jej jediná dcérka onkologicky ochorela na diagnózu ojedinelý chondrosarkóm mäkkých tkanív, a teda aj vzhľadom na toto vie, že ľudský život sa žiadnymi peniazmi nahradiť nedá, nedá sa ani vyčísliť. Jej otec bol celý deň u nich a jej dcéra N. bola prvé vnúča, ktoré sa narodilo. S chorou dcérkou išli do Brna, do Prahy a potom ešte do Viedne. Trikrát ju operovali v Brne a 5 krát vo Viedni a toto bolo finančne veľmi náročné. Zobrali si úver a rodičia im tiež veľmi pomáhali a pomáhali tiež pri N., ktorá bola dva roky doma zavretá ako siedmačka, ôsmačka na základnej škole. tiež bola neskutočne na starého otca naviazaná. Otec sa staral tiež o domy - teda o ich spoločný aj o bratov dom, stále niečo opravoval. Veľakrát otca tiež našla doma plakať a bolo to z toho dôvodu, že veľmi ťažko znášal N. nemoc a tiež neskutočne ju aj psychicky podržal. Uviedla, že otec bol nonstop so svojou vnučkou, následne N. sa začala po tejto nehode opúšťať; čo bolo veľmi ťažké. Veľmi ťažká bola situácia aj pre matku, ktorá by na staré kolená otcovu pomoc veľmi potrebovala. Ďalej uviedla, že následne v priebehu ďalších dvoch rokov po smrti otca prišla aj o dcérku N. a tiež dva mesiace po smrti dcérky spadla zo schodov, psychicky sa zrútila a mala v dôsledku pádu 5-násobnú zlomeninu predkolenia. Uviedla, že navštevuje psychiatrickú ambulanciu v V., od roku 2000 navštevovala psychiatrickú ambulanciu MUDr. Y. U. A. a

teraz navštevuje ambulanciu MUDr. Q. U. V.. Zostala aj na polovičnom invalidnom dôchodku, pričom tento jej bol priznaný z titulu zdravotných problémov, jednak so zlomenou nohou a jednak z dôvodu psychického stavu. Uviedla, že mala určitý negatívny psychologický stav už po narodení malej N., mala popôrodnú depresiu, nakoľko rodila v nemocnici v Šahách, kde boli maďarské sestričky, tie na ňu kričali počas pôrodu po maďarsky, ona im nerozumela. Po návrate domov z pôrodnice však toto odoznelo a už vôbec nenavštívila psychiatra, ani psychológa. Ešte pred ochorením dcérky raz navštívila psychologickú ambulanciu, avšak neboli jej naordinované žiadne lieky, následne, keď bola dcérke diagnostikovaná závažná choroba, tak potom navštívila psychiatrickú ambulanciu MUDr. Y. U. A.. Žalobkyňa ďalej uviedla, že si v trestnom konaní náhradu škody neuplatňovala, až teraz, pričom dcéra N. ešte vypisovala dohody o zastupovaní s JUDr. Keletim. Uviedla, že o mene vodiča sa dozvedela večer toho dňa, keď došlo k dopravnej nehode, keď jej to povedal brat Y. L., pričom mala tiež vedomosť o tom, že je šoférom SAD Zvolen, nakoľko tento šofér chodil týmto linkovým autobusom každý deň o 15,30 h.

Svedkyňa A. L., matka žalobcov na pojednávaní uviedla, že dcéra L. býva s ňou v rodinnom dome a syn Y. si opravuje jej rodičovský dom a tam žije. Uviedla, že pokiaľ si v trestnom konaní uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, tento nárok si uplatňovala za seba, aj za všetky tri deti a to najskôr vo výške, ktorá bola príliš vysoká - 280.000,- Eur, potom následne túto sumu upravili na 40.000,- Eur, pričom ani nerozmýšľali ako táto suma bude rozdelená na jednotlivé deti, prípadne na ňu, asi bude rozdelená rovnomerne. Svedkyňa uviedla, že zosnulý manžel mal s deťmi veľmi dobrý vzťah. Keď boli deti väčšie, aj pri stavbe domu pomáhali. Mali tiež záhumienky, vinice a všade deti chodili pomáhať. A tiež pokiaľ boli nejaké oslavy, Vianoce, alebo iné sviatky, tak tieto trávili všetci spoločne. Pokiaľ sa potom poženili, povydávali, tak aj potom ich navštevovali s vnúčatami. Manžel chlapcov naučil všetko, stále boli spolu v garáži. Keď bol syn Y. malý, tak sa spolu hrávali futbal na dvore alebo si spolu zahrali „človeče“ alebo karty, spievali si spolu. Muž tancoval v súbore, hral na harmonike, teda bol takto založený. Syn Y. išiel do Zvolena na stredné odborné učilište a býval na internáte; chodil domov cez soboty, nedele, avšak už v tom čase sa staval rodinný dom, kde teraz žijú a teda už vtedy pomáhal so stavbou rodinného domu. Potom po skončení školy bol určitý čas aj v Rakúsku a potom sa vrátil domov. Syn potom ako si našiel priateľku, tak žil v bytovke v Dudinciach, v 2001 sa oženil. Aj počas toho ako bývali v bytovke v Dudinciach sa stále navštevovali, potom si začal rekonštruovať rodinný dom a potom keď si zrekonštruovali podkrovie, nasťahovali sa do tohto rodinného domu. Tieto rodinné domy sú v blízkosti, dvory sú v podstate spojené, stačí prejsť cez tieto dvory. Aj vnučka syna Y. z prvého manželstva ich stále chodí navštevovať aj počas týždňa, teda stále sa vídavajú. Tiež pokiaľ manžel žil, bol možno viac v dome u syna ako doma, lebo tam sa rekonštruoval dom a u nich už nebolo toľko roboty, takže chodil tam pomáhať. Keď došlo k dopravnej nehode, tak to všetci ťažko prežívali, syn Y. chodil s takými uplakanými očami, že si ľudia mysleli, že chodí pod vplyvom alkoholu. Následne potom začalo všetko ísť dole vodou, aj stavba rodinného domu začala stagnovať. Aj teraz pokiaľ sa ešte spomenie zosnulý manžel, tak to syn ťažko znáša, aj po dlhšom čase po dopravnej nehode a to aj napríklad cez sviatky a podobne. Vzťah manžela s dcérou L. bol tiež veľmi dobrý. Veľmi dobre spolu vychádzali. Manžel vždy chcel dcéru, vždy túžil po dievčatku. Aj po narodení detí sa im manžel všetkým venoval, nakoľko bola na materskej dovolenke s najstarším synom 6 mesiacov, so synom Y. jeden rok na materskej dovolenke, nakoľko chceli stavať dom, tak sa ponáhľala do práce, išla dojiť na družstvo. Muž si tiež zobral takú robotu, že pokiaľ bola v práci, tak bol s deťmi doma on, a tak sa v podstate v starostlivosti o deti striedali a manžel jej pomáhal všestranne pri starostlivosti o deti, aj pri iných prácach, napríklad pri zaváraní, mala teda od neho všestrannú pomoc. S dcérou L. sa chodieval otec často prejsť, mali takú vínnu pivnicu a teda pospievali si aj po ceste. Uviedla, že zosnulý manžel mal s dcérou ako aj so zaťom veľmi blízky vzťah, keďže žili aj v jednom rodinnom dome. Dcéra počas strednej školy odišla na priemyslovku do Banskej Bystrice, ale chodila aj cez týždeň domov, chodila domov v stredu, nakoľko nevydržala na internáte, pričom dcéra L. bola manželov miláčik. Po skončení štúdia na strednej škole sa vrátila dcéra domov a bývala s nimi v rodinnom dome. Zosnulý manžel mal vynikajúci vzťah aj s vnučkou, ona bola skoro stále u nich na prízemí. Bolo to, ako keby im bola dcéra, a nie vnučka, teda mali veľmi blízky vzťah. Vnučka ochorela, keď začala chodiť do 5. ročníka základnej školy, chodila na chemoterapie, veľmi chcela skončiť školu, aj gymnázium, dostala sa aj na vysokú školu a potom pri druhom semestri, keď sa učila doma, tak ráno zomrela. Nehoda vnučku psychicky položila, nakoľko už bola na tom celkom zdravotne dobre. Svedkyňa tiež uviedla, že ani s odstupom času od dopravnej nehody nie je to lepšie, ale má pocit, že je to ešte čím ďalej, tým horšie.

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 2T/210/2013-256 zo dňa 18.03.2014 bol obžalovaný R. U., W.. XX.XX.XXXX, F. V., R.. V. XXX/XX uznaný za vinného, že dňa 29.04.2013 v čase o 15.20 h na

križovatke ulice Ľ.Štúra a ulice Merovská cesta v obci Dudince, okres Krupina, ako vodič autobusu Irisbus Crossway, ev. č. A. XXX Z., prichádzajúci do križovatky v smere od základnej školy nedal prednosť v jazde motocyklu tov. zn. Babeta, bez evidenčného čísla, ktorý viedol ako vodič R. L., F. E.. L.Á. XXX, H., po ulici Merovská cesta, označenej „hlavná cesta“ v smere od miestnej časti Merovce, smerom do centra obce Dudince, čím došlo k zrážke vozidiel, pri ktorej došlo k ťažkým zraneniam R. L., ktorý utrpel viacnásobné poranenia tela a ťažké pomliaždenia mozgu a zakrvácanie pod obaly mozgu pri zlomenine spodiny lebečnej, ktorým napriek okamžitej hospitalizácii dňa 28.05.2013 o 17.45 h podľahol na FNsP v Nových Zámkoch, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.l, ods.2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona a zato bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, pričom výkon trestu odňatia slobody mu bol podmienečne odložený za súčasného uloženia probačného dohľadu na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Zároveň súd obžalovanému uložil povinnosť v skúšobnej dobe nahradiť škodu A. L., W.. XX.XX.XXXX, F. H., E.. L. XXX škodu vo výške 3460,- Eur vzniknutú v súvislosti s nákladmi na pohreb a škodu vo výške 40.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy. Zároveň bol obžalovanému uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu v trvaní 4 rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.04.2014.

Z dedičského spisu sp. zn. 15D 62/2013 súd zistil, že dedičské konanie po nebohom R. L., zomrelom dňa XX.X.XXXX skončilo osvedčením o dedičstve, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18.9.2013. Poručiteľ závet ani listinu o vydedení nezanechal a ako dedičia zo zákona v prvej dedičskej skupine prichádzajú do úvahy R. L., Y. L., L. F. - deti nebohého a manželka A. L., rod. Ž..

Z osvedčenia o evidencii, časť II. súd zistil, že vlastníkom vozidla zn. Irisbus Crossway, ev. č. A. XXX Z., je spoločnosť ČSOB Leasing, a.s., IČO: 35 704 713 so sídlom Panónska cesta 3308/11, Bratislava - Petržalka. Držiteľom osvedčenia je spoločnosť SAD Zvolen, a.s. so sídlom Zvolen, Balkán 105/53, IČO: 36 054 666.

Z leasingovej zmluvy č.LZM/10/03787 zo dňa 11.11.2010 súd zistil, že táto bola uzatvorená medzi spoločnosťou ČSOB Leasing, a.s. a spoločnosťou Slovenská autobusová doprava Zvolen, a.s., Balkán 53, 960 95 Zvolen, ako leasingovým nájomcom. Predmetom leasingu bolo nové nákladné vozidlo zn. Irisbus Crossway, VIN: VNESFR1600M010282. Podľa leasingovej zmluvy ČSOB Leasing, a.s. udelil nájomcovi plnú moc podľa všeobecných zmluvných podmienok finančného leasingu, najmä zastupovanie pri : 1. vybavovaní colných záležitostí pri predmete leasingu dovážaných zo zahraničia, 2. prevzatí PL od dodávateľa na území SR, jeho uvedením do prevádzky a pri dopravnej technike, aj pri prihlásení do evidencie príslušného dopravného inšpektorátu polície SR, 3. uplatňovaní nárokov zo závad PL, vrátane zastupovania pred súdmi a rozhodovacími orgánmi okrem odstúpenia od kúpnej zmluvy, 4. uzatvorení poistenia v rozsahu všeobecných zmluvných podmienok finančného leasingu, 5. vybavovaní prípadných poistných udalostí.

Z Dodatku k leasingovej zmluve č. LZM/10/03787 zo dňa 11.11.2010 súd zistil, že tento dodatok bol uzatvorený bol uzatvorený medzi ČSOB Leasing, a.s. a odporcom ako leasingovým nájomcom. Predmetom tohto dodatku bola zmena niektorých ustanovení Všeobecných zmluvných podmienok finančného leasingu ČSOB Leasing, a.s. pre dopravnú techniku 03/10, ktoré tvoria prílohu leasingovej zmluvy č. LZM/10/03787.

Podľa Všeobecných zmluvných podmienok finančného leasingu ČSOB Leasing, a.s. pre dopravnú techniku 03/10 (čl.76 spisu) bodu 1.2.1. za uvedenie predmetu leasingu do prevádzky sa považuje prevzatie predmetu leasingu a osvedčenia o evidencii, v prípade osvedčenia vozidla. Leasingový nájomca zodpovedá zato, že ním prevzatý predmet leasingu je riadne zaevidovaný na príslušnom dopravnom inšpektoráte policajného zboru SR, pri evidencii predmetu leasingu je leasingový nájomca povinný riadiť sa vykonávajúcimi predpismi policajného zboru SR a zabezpečiť vykonanie záznamu o leasingovom vzťahu na základe ktorého je predmet leasingu prenajatý a leasingový nájomca je evidovaný ako držiteľ predmetu leasingu. Podľa bodu 1.2.2. Všeobecných zmluvných podmienok, pokiaľ je uvedenie predmetu leasingu do prevádzky spojené so zákonnými povinnosťami registrácie, alebo s povoleným orgánom štátnej správy, iným orgánom, či inými povinnosťami danými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napríklad atesty, osvedčenia a podobne) je leasingový nájomca povinný splniť ich riadne a včas a uhradiť náklady spojené s týmito povinnosťami v stanovených termínoch. Pokiaľ z leasingovej zmluvy nevyplýva, že tieto náklady budú zahrnuté v cene predmetu leasingu a kópiu rozhodnutia, či iného dokladu o splnení takejto povinnosti ihneď doručí ČSOB Leasing. Podľa bodu 1.3.1.

Všeobecných zmluvných podmienok leasingový nájomca nesie riziká výskytu nedostatkov, zničení, strát, odcudzenia a predčasného opotrebovania predmetu leasingu, i keď na tom nenesie vinu. V prípade, že táto skutočnosť nastane je leasingový nájomca povinný ihneď informovať ČSOB Leasing a je povinný i naďalej platiť leasingové splátky riadne včas a v plnej výške, ale len v prípade, ak si ČSOB Leasing riadne a včas plnil svoje záväzky na základe tejto leasingovej zmluvy. Podľa bodu 1.3.2. v prípade škôd vzniknutých tretím osobám v súvislosti s prevádzkou predmetu leasingu je leasingový nájomca povinný ihneď urobiť všetky opatrenia, vrátane tých, ktoré by inak bol povinný urobiť ČSOB Leasing, aby nároky, hlavne nároky na poistné plnenie ostali zachovaná a škody spôsobené tretím osobám boli čo najnižšie. Okrem toho je leasingový nájomca povinný do 3 dní od vzniku škody ČSOB Leasing informovať. Pokiaľ by z akýchkoľvek dôvodov neboli škody úplne, alebo s časti uhradené a uhradiť by ich bol podľa zákona povinný ČSOB Leasing, je leasingový nájomca povinný takúto škodu ČSOB Leasing na základe platobného dokladu uhradiť. Podľa bodu 1.5.5. zmluvných podmienok leasingový nájomca je povinný počas doby účinnosti leasingovej zmluvy odstrániť všetky škody na predmete leasingu. Pokiaľ odstránenie škôd nie je vykonané bezplatne, je povinný tak urobiť na vlastné náklady. Podľa bodu 1.5.6. Všeobecných podmienok všetky náklady spojené s prevádzkou, opravami, úpravami a údržbou predmetu leasingu, hlavne prihlasovacie, prevádzacie a odhlasovacie poplatky, cestná daň, diaľničný poplatok, a koncesionársky poplatok užívateľa rozhlasovaného, alebo televízneho prijímača hradí počas doby účinnosti leasingovej zmluvy leasingový nájomca, s výnimkou nákladov týkajúcich sa ČSOB Leasing podľa dohody v kúpnej zmluve. Podľa bodu 1.5.7. Všeobecných podmienok žiadne úpravy predmetu leasingu, nie leasingový nájomca bez predchádzajúceho písomného súhlasu ČSOB Leasing oprávnený vykonať, toto neplatí, pokiaľ ide o umiestnenie odstrániteľných nápisov a reklám na predmete leasingu, ak nie sú takéto nápisy a reklamy v rozpore s povinnosťami podľa bodu 1.5.15. Podľa bodu 1.5.9. Všeobecných podmienok leasingový nájomca nie je oprávnený bez predchádzajúceho písomného súhlasu ČSOB Leasing odovzdať predmet leasingu do užívania tretej osobe, bez ohľadu nato, či ide o pôžičku, výpožičku, alebo nájom; za tretiu osobu sa pre účely tohto dojednania nepovažujú zamestnanci leasingového nájomcu a osoby jemu blízke. Podľa bodu 3.1.1. Všeobecných podmienok pokiaľ to všeobecne záväzné právne predpisy vyžadujú, je leasingový nájomca povinný v deň prvého použitia predmetu leasingu dojednať poistnú zmluvu na povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a toto poistenie udržiavať po celú dobu trvania leasingovej zmluvy. Podľa bodu 3.1.2 všeobecných podmienok v spojení s dodatkom k leasingovej zmluve č. LZM/10/03787 zo dňa 11.11.2010 „leasingový nájomca súhlasí, aby ČSOB leasing vykonával úhrady za dojednané povinné zmluvné poistenie počas doby platnosti leasingovej zmluvy na bankový účet poisťovne za leasingového nájomcu a zároveň sa leasingový nájomca zaväzuje počas doby platnosti leasingovej zmluvy dojednané poistné platiť prostredníctvom ČSOB leasing spolu s leasingovými splátkami. Výška poistného k úhrade bude uvedená v dohode o platbách nájomného samostatne. Podľa bodu 3.2. Všeobecných podmienok leasingový nájomca je povinný pred prevzatím predmetu leasingu dojednať havarijné poistenie predmetu leasingu proti poškodeniu, alebo zničeniu v dôsledku minimálne nasledovných rizík: havária, živelné riziká, odcudzenie, vandalizmus. Podľa bodu 3.2.1 písm. a) všeobecných podmienok leasingu (Havarijné poistenie dojednávané v mene a na účet leasingového nájomcu plateného prostredníctvom ČSOB leasing), leasingový nájomca dojednáva poistnú zmluvu v ním vybranej poisťovni vo vlastnom mene a na vlastný účet ako užívateľ vozidla a poistník, ČSOB leasing vystupuje ako vlastník vozidla v prospech ktorého je počas doby platnosti leasingovej zmluvy vinkulované poistné plnenie z havarijného poistenia predmetu leasingu.

Z pracovnej zmluvy zo dňa 31.12.1993 súd zistil, že táto pracovná zmluva bola uzatvorená medzi Slovenskou autobusovou dopravou Banská Bystrica, š.p., odštepný závod Krupina ako zamestnávateľom a R. U.V., W.. XX.XX.XXXX, M. F. V., Y. C. XX ako zamestnancom. Z oznámenia o prechode práv a povinností s pracovnoprávnych vzťahov (čl.95 spisu) súd zistil, že týmto oznámením oznámila SAD Zvolen, š.p. R. U., že dňa 01.07.1998 dôjde k zrušeniu štátneho podniku SAD Krupina bez likvidácie zlúčením, pričom pracovný pomer v štátnom podniku SAD Krupina nekončí a všetky práva a povinnosti z neho preberá odo dňa 01.07.1998 SAD Zvolen, š.p.

Z oznámenia o prechode práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov súd zistil, že týmto oznámením oznámila SAD Zvolen, a.s. so sídlom Balkán 53, Zvolen R. U., že dňom 31.05.2002 došlo k zrušeniu podniku SAD Zvolen, š.p. so sídlom vo Zvolene, bez likvidácie, pričom pracovný pomer v SAD Zvolen, š.p. nekončí a všetky práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov preberá od 01.06.2002 SAD Zvolen, a.s.

Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa ustanovenia § 853 ods. 1 OZ občiansko-právne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto, ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahu obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa ustanovenia § 420 ods. 2 OZ škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby sami za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa ustanovenia § 427 ods. 1 a 2 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením, výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvoria predmet dedičstva), sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiace sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy.

Podľa ustanovenia článku 8 odseku l Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Z ustanovenia článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydlia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku 19 ods. 1 - každý má právo na

ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku čl. 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obydlia; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov.

Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávny konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov.

Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórnu žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.

Právna zástupkyňa žalovanej v konaní namietala, že je daný nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovanej, nakoľko žalovaná nie je tým subjektom, ktorý by zodpovedal za neoprávnený zásah do žalobcami uplatňovaných osobnostných práv podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Uvedená skutočnosť vyplýva aj zo samotného trestného rozsudku Okresného súdu Zvolen, sp.zn. 2T/210/2013, z ktorého vyplýva, že je to práve R. U. ako vodič autobusu, ktorý zodpovedá za akýkoľvek zásah do osobnostných práv pozostalej navrhovateľky. Uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či bol R. U. v pracovnoprávnom vzťahu k tretej osobe, alebo nie. Žalovaná ďalej uviedla, že v prípade práva na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné ani podporne aplikovať ustanovenie § 420 ods.2 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu, že predmetom sporu nie je právo na náhradu škody, ale právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ďalej namietala, že žalovaná nie je v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom aj z dôvodu, že nie je prevádzkovateľom dopravného prostriedku podľa ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka. Táto skutočnosť vyplýva aj z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Zvolen sp.zn. 2T 210/2013, keď z evidenčnej karty motorového vozidla, ev. č. A. XXX Z. je nepochybné, že vlastníkom predmetného motorového vozidla nie je odporca, ale leasingová spoločnosť ČSOB Leasing, a.s. To znamená, že žalovaná je len leasingovým nájomcom motorového vozidla, pričom v súlade s ustálenou judikatúrou sa za prevádzkovateľa vozidla považuje prioritne vlastník motorového vozidla, resp. osoba, ktorá je oprávnená právne a fakticky disponovať s motorovým vozidlom. Žalovaná poukázala v tejto súvislosti na leasingovú zmluvu č. LZM 10/03787

zo dňa 11.11.2010 v znení dodatku zo dňa 11.11.2010, vrátane všeobecných podmienok finančného leasingu, ktorá zmluva bola uzatvorená medzi žalovanou ako leasingovým nájomcom a spoločnosťou ČSOB Leasing, a.s. ako vlastníkom motorového vozidla ev. č. A. XXX Z..

Súd sa teda v prvom rade vysporiadaval s otázkou pasívnej legitimácie žalovanej. Súd má za to, že posúdenie vecnej legitimácie na strane žalovanej závisí od posúdenia otázky, či je možné považovať žalovanú za pôvodcu zásahu.

Vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom, je podmienený tým, že ide o zásah neoprávnený a tiež objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv (je pôvodcom, resp. subjektom zásahu). Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom - ktorom konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný).

Aj súčasnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad R 114/1999, R 38/1996, R 36/2009, R 53/2010, R 38/2012) je jednotne zastávaný názor, že pôvodcom zásahu môže byť nielen fyzická osoba, ale aj právnická osoba. Pokiaľ by bol správny názor, že za zásah do osobnosti zodpovedá vždy (len) tá fyzická osoba, konkrétnym konaním ktorej bolo zasiahnuté do osobnostných práv, bola by úplne vylúčená možnosť, že za takýto zásah nesie zodpovednosť právnická osoba. Právnické osoby sú však celkom bežne účastníčkami konaní o ochranu osobnosti (napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2011 sp. zn. 3 Cdo 108/2011, 29. júna 2009 sp. zn. 3 MCdo 3/2008, 19. mája 2010 sp. zn. 5 Cdo 108/2009 a z 27. novembra 2009 sp. zn. 5 Cdo 83/2008). Pre právnické osoby je charakteristické to, že svoju vôľu nevytvárajú samostatne, ale prostredníctvom tých fyzických osôb, ktoré sú na to určené. Len prostredníctvom fyzických osôb právnická osoba tiež prejavuje svoju vôľu navonok, koná, robí právne úkony, zakladá právne vzťahy, vstupuje do právnych vzťahov, uplatňuje práva a plní povinnosti z týchto vzťahov. Ak bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti bola fyzická osoba, ktorá bola právnickou osobou použitá na výkon jej činnosti, treba vyriešiť otázku, či konanie tejto fyzickej osoby je zásahom, za ktorý nesie zodpovednosť ona sama (bezprostredne konajúca fyzická osoba) alebo táto právnická osoba. Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka neobsahujú úpravu, ktorá by osobitne riešila túto otázku.

Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení Občianskeho zákonníka je upravená analógia. Analógia legis (analógia zákona) sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad. Právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

Analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 2 tohto zákonníka), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Rovnako aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 23. augusta 2007 sp. zn. I. ÚS 137/07 uviedol, že „podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu (vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu) konštituovaná tak, že za škodu, resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila (§ 420, ako aj § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka)“.

Pokiaľ je na mieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení, či zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za ktorú fyzická osoba konala v rámci výkonu činností, ktorými bola poverená touto právnickou osobou, je rovnako na mieste analogické použitie ustanovenia § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že tak, ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe (rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013).

Občiansky zákonník pojem „prevádzateľ“ nevymedzuje. Ide o osobu (fyzickú alebo právnickú), ktorá má právnu a faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom a ktorá ho organizovane užíva (dlhodobo a na určený účel), pričom užívajúca osoba je zo zákona alebo zmluvy oprávnená dopravný prostriedok na ten účel používať.

Podľa § 2 písm. j) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o povinnom zmluvnom poistení“), na účely tohto zákona sa rozumie, prevádzkovateľom motorového vozidla fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom.

Podľa § 3 zákona o povinnom zmluvnom poistení, povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové vozidlo je uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má nájomca.

Pojem „prevádzateľ“ nemožno zamieňať s pojmom „držiteľ“ motorového vozidla. Držiteľa vymedzuje príslušný administratívny predpis - podľa § 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, na účely tohto zákona sa rozumie držiteľom vozidla osoba zapísaná v osvedčení o evidencii časť I a časť II ako držiteľ osvedčenia alebo takáto osoba zapísaná v osvedčení o evidencii vydanom v cudzine. Toto vymedzenie má význam len z evidenčného hľadiska.

Súdna prax riešila postavenie leasingovej spoločnosti ako prevádzateľa vozidla v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 2563/2005 z 27.11.2007. Leasingová spoločnosť (poskytovateľ leasingu) je prevádzateľom objektívne zodpovedným za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, ak v dobe nehody bola jeho vlastníkom a dispozícia príjemcu leasingu (nájomcu) bola obmedzená napr. tým, že podľa leasingovej zmluvy nebol oprávnený vykonávať technické úpravy s výnimkou nevyhnutných opráv a nebol ani povinný (okrem pripoistenia pri ceste do zahraničia) vozidlo poistiť. Podľa citovaného rozsudku sp. zn. 25Cdo 2563/2005, v prípade tzv. leasingu je treba pri určení prevádzateľa vozidla posúdiť podľa obsahu príslušnej zmluvy aký rozsah práv k vozidlu vlastník previedol na leasingového nájomcu, za prevádzateľa vozidla nemožno leasingového nájomcu považovať vtedy, ak podľa zmluvy bol oprávnený vozidlo za odplatu užívať obvyklým spôsobom, nemohol na ňom zabezpečovať technické úpravy s výnimkou nutných opráv, mal hradiť iba údržbu a opravy vozidla a nebol oprávnený vozidlo poistiť, pričom poistenie vozidla vrátane zákonného poistenia bolo zahrnuté v tzv. „požičovnom“. Nakoľko práva a povinnosti účastníkov zmluvy o výpožičky nie sú upravené kogentne, riešia sa predovšetkým

obsahom dojednania účastníkov zmluvy. V tejto súvislosti je potom nutné posúdiť kto v konkrétnom prípade bol prevádzateľom dopravného prostriedku, za ktorého je treba všeobecne pokladať toho kto má trvalú možnosť právnej a faktickej dispozície s vozidlom.

V tomto smere vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že žalovanú za okolností prejednávanej veci treba považovať za pôvodcu žalobcami tvrdeného zásahu do ich osobnostných práv. Po skutkovej stránke bolo pre tento záver súdu rozhodujúce, že k úmrtiu R. L. došlo konaním vodiča autobusu R. U., ktorý v čase dopravnej nehody bol zamestnancom žalovanej (čo nepochybne vyplýva aj z predloženej pracovnej zmluvy zo dňa 31.12.1993) a dopravnú nehodu spôsobil pri výkone jeho práce vodiča autobusu pre žalovanú, keď viedol toto vozidlo, ktorého prevádzkovateľom bola žalovaná. Podľa § 427 ods. l Občianskeho zákonníka zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky osoby, ktoré vykonávajú dopravu; teda nie vlastník dopravného prostriedku, ale osoba, ktorá použitím dopravného prostriedku vykonáva dopravu. ČSOB Leasing, a.s. pritom nevykonáva dopravu osôb, ani tovaru a nikdy takúto dopravu ani nevykonával. Aj v kontexte rozsudku Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 25Cdo 2563/2005 z 27.11.2007, podľa ktorého „za prevádzkovateľa nemožno leasingového nájomcu považovať vtedy, ak podľa zmluvy bol oprávnený vozidlo za odplatu užívať obvyklým spôsobom, nemohol na ňom zabezpečovať technické úpravy s výnimkou nutných opráv, mal hradiť iba údržbu a opravy vozidla a nebol oprávnený vozidlo poistiť, pričom poistenie vozidla vrátane zákonného poistenia bolo zahrnuté v tzv. „požičovnom“ má súd za to, že prevádzkovateľom predmetného dopravného prostriedku je žalovaná s poukazom na ustanovenia odseku 1.2.1, odseku 1.2.2., odseku 1.5.5., odseku 1.5.6., odseku 1.5.7., odseku 3.1.1, odseku 3.2. Všeobecných zmluvných podmienok, podľa ktorých žalovaná ako leasingový nájomca bol povinný znášať náklady spojené s registráciou vozidla (bod 1.2.2), všetky náklady spojené s prevádzkou, opravami, úpravami a údržbou predmetu leasingu, hlavne prihlasovacie, prevádzacie a odhlasovacie poplatky, cestná daň, diaľničný poplatok, a koncesionársky poplatok užívateľa rozhlasovaného, alebo televízneho prijímača (bod 1.5.6), leasingový nájomca bol povinný počas doby účinnosti leasingovej zmluvy odstrániť všetky škody na predmete leasingu (bod 1.5.5). Ďalej v prípade škôd vzniknutých tretím osobám v súvislosti s prevádzkou predmetu leasingu bol leasingový nájomca povinný ihneď urobiť všetky opatrenia, vrátane tých, ktoré by inak bol povinný urobiť ČSOB Leasing, aby nároky, hlavne nároky na poistné plnenie ostali zachovaná a škody spôsobené tretím osobám boli čo najnižšie a pokiaľ by z akýchkoľvek dôvodov neboli škody úplne, alebo s časti uhradené a uhradiť by ich bol podľa zákona povinný ČSOB Leasing, bol leasingový nájomca povinný takúto škodu ČSOB Leasing na základe platobného dokladu uhradiť. Rovnako je z leasingovej zmluvy zrejmé, že leasingový nájomca bol povinný dojednať povinné zmluvné poistenie a havarijné poistenie a bol povinný poistné platiť, pričom poistenie síce bolo platené spolu s leasingovými splátkami, avšak oddelene od platieb nájomného (bod 3.1.1, bod 3.2, bod 3.2.1).

Nakoľko právna zástupkyňa žalovanej vzniesla námietku premlčania, preto sa súd ďalej po vyriešení otázky pasívnej vecnej legitimácie žalovanej zaoberal zistením, či sa jedná o nárok premlčaný.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.Z ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávnych vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho

zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom čiastkových prostriedkov, na ktoré sa možno pozerať relatívne úplne samostatne. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv (podobne ako je to v prípade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia alebo práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 265/2009 zo dňa 17. 2. 2011).

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že k obdobnému právnemu záveru o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 278/2007 zo dňa 25. septembra 2008.

Na rozdiel od práva na ochranu osobnosti, ktoré sa nepremlčuje, právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 100/2009). Pri uplatnenom práve na úhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka v peniazoch počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba teda začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 265/2009).

Aj s prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 100/2009), súd v danej veci ustálil, že žalobcovia si vo vzťahu k žalovanej toto právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnili žalobou na súde dňa 17.08.2015. K zásahu do ich osobnostnej sféry došlo dopravnou nehodou dňa 29.04.2013, ktorej následkom bolo úmrtie otca žalobcov dňa 28.05.2013, kedy deň nasledujúci po tomto dni začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba. V čase, kedy došiel návrh na začatie konania na súd, táto trojročná premlčacia doba ešte plynula a jej plynutie trvalo do 29.04.2016, kedy bol posledný deň všeobecnej trojročnej lehoty na podanie žaloby. Keďže návrh na súde bol podaný skôr, nárok nie je premlčaný.

Je teda zrejmé, že v prejednávanej veci sa žalobcovia domáhajú ochrany proti zásahom do osobnosti najmä do života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj ochrany súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súd preto pri posudzovaní nárokov uplatňovaného v tomto konaní vychádzal z ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, ktorý priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti takýmto zásahom. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrňuje tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami predovšetkým s členmi rodiny. Zákon nedefinuje pojem zásah, ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva žalobkyne. Je tak bezpochyby aktívne konanie ako aj pasívne správanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodeným niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv má fyzická osoba právo domáhať sa najmä, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bol poskytnuté primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri posudzovaní otázky pasívnej vecnej legitimácie súd aplikoval s poukazom na analógiu práva v zmysle ustanovenia § 853 Občianskeho zákonníka, ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka. Ak bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti bola fyzická osoba, ktorá bola právnickou osobou použitá na výkon jej

činnosti, je potrebné posúdiť, či konanie tejto fyzickej osoby je zásahom, za ktorý nesie zodpovednosť ona sama alebo táto právnická osoba. Ustanovenia § 11 a nasledujúceho Občianskeho zákonníka neobsahujú úpravu, ktorá by osobitne riešila túto otázku. Podľa už vyššie citovaného § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občiansko-právne vzťahy pokiaľ nie sú osobitne upravené sa spravujú ustanoveniami občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Analógia zákona sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad.

Analogicky teda pokiaľ bol neoprávnený zásad do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby považuje sa takýto zásah za zásad spôsobený priamo právnickou osobou (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu 3Cdo 228/2012 zo dňa 26.9.2013). Tak ako sú zvláštnou skupinou zásahov do majetkovej sféry tiet prípady, v ktorých škoda bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 a nasledujúcich OZ), rovnako osobitnou je aj skupina tých zásahov do osobnostnej sféry, v prípade ktorých nemajetková ujma bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ je na mieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ pri určení, či zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za ktorú fyzická osoba konala v rámci výkonu činnosti, ktorými bola poverená touto právnickou osobou, je rovnako na mieste analogické použitie ustanovenia § 427 ods. 2 OZ pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov.

To znamená, že súd mal za to, že žalovaná je v danej veci pasívne, vecne legitimovaná ako prevádzkovateľ a zamestnávateľ odsúdeného R. U., ktorý pri výkone povolania spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu otca žalobcov.

Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Zodpovednosti sa prevádzateľ môže zbaviť iba vtedy, keď preukáže, že škode nemohlo byť zabránené ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré mohlo byť vynaložené. Svojej zodpovednosti sa však prevádzateľ nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Ustanovenie § 428 Občianskeho zákonníka zakotvuje úzku možnosť zbaviť sa zodpovednosti za škodu, ktorá by bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky, ak jej vzniku nebolo možné zabrániť. Zbavenie sa objektívnej zodpovednosti prevádzateľa prichádza do úvahy iba v jednom prípade, vynaloženie všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Úplnému zbaveniu zodpovednosti však môže dôjsť iba za situácie, že konkrétne okolnosti, ktorými bola škoda spôsobená, nemajú v tejto prevádzke svoj pôvod. Je potrebné dôsledne rozlišovať medzi pojmom škody, ktorá by bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky, teda prejavom typickým vlastnostiam dopravy a pojmom škody spôsobenej takými okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke. Pojem okolnosti, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, je užší než pojem škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky. Za okolnosť majúcu pôvod v prevádzke je považované napríklad zlyhanie bŕzd, vada materiálu, nedostatočná údržba zariadenia prevádzky, ale i v okolnostiach nedostatkov na strane vodiča napríklad zdravotná vada, prechodná zdravotná indispozícia. Okolnosti vo vnútri vlastnej prevádzky súvisia s organizáciou, riadením a realizáciou prevádzky. Patria sem nedostatky technického stavu dopravných prostriedkov, vady súčiastky či materiálu vrátane vád skrytých. Ak bola príčinou vzniku škody tzv. vnútorná škodná udalosť, neprichádza do úvahy zbavenie sa zodpovednosti prevádzateľa bez ohľadu na to, či škode mohlo či nemohlo byť zabránené. Dôkazné bremeno na splnenie liberalizačného dôvodu má prevádzateľ. Súdna prax dovodila, že okolnosťou majúcou pôvod v prevádzke v zmysle § 428 je i prudké zabrzdenie v dopravnom prostriedku hromadnej dopravy alebo iskrenie parnej lokomotívy. O okolnosť majúcu svoj pôvod v prevádzke dopravného prostriedku nejde napríklad pri neodvrátiteľnej živelnej udalosti spôsobenej prírodnými silami alebo v prípade zásahu tretej osoby či zvieraťa. V týchto prípadoch ide o zásah zvonka a nie o okolnosť s prevádzkou dopravného prostriedku priamo súvisiaca. Ak bola príčinou škody vonkajšia okolnosť nemajúca pôvod prevádzke a škode nemohlo byt zabránené ani všetkým objektívnym úsilím k odvráteniu tejto okolnosti, ktorá škodu vyvolala, dochádza k zbaveniu zodpovednosti prevádzateľa. Vynaložením všetkého úsilia jej treba rozumieť všetku objektívnu možnosť starostlivosti, ktorú mohol ten, kto prevádzkuje dopravný prostriedok vyvinúť. Všetko možné úsilie, ktoré možno požadovať na

prevádzateľovi, aby sa predišlo vzniku škody, je treba chápať objektívne a zvažovať všetky možnosti, ktorých mohli byť k tomuto účelu využité.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 431 Občianskeho zákonníka, ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

Podľa ustanovenia § 431 OZ sa posudzuje zodpovednosť prevádzateľov, ktorých prevádzky sa stretli, ale pokiaľ ide o len o vyporiadanie výlučne medzi nimi, t. j. iba vo vzťahu ku škode, ktorá vznikla im. Podľa § 431 sa neposudzuje vznik škody u iného subjektu, ktorá pri strete prevádzok utrpela škodu a nebola prevádzateľom vozidiel, ktoré sa streli (netýka sa napr. osoby, ktorá bola niektorým z týchto prevádzateľov prepravovaná ako spolujazdec ani inej osoby, napr. chodca, ktorá pri strete prevádzok utrpela škodu). V ustanovení § 431 OZ nejde o zodpovednosť za zavinenie v zmysle ustanovenia § 420 OZ. Ustanovenie § 431 OZ zaradené v druhom oddieli, druhej hlave, šiestej časti Občianskeho zákonníka (prípady osobitnej zodpovednosti - zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov), ktoré upravuje zodpovednosť prevádzateľov i vyporiadanie medzi nimi, nadväzuje na právnu úpravu zodpovednosti podľa ustanovení § 427 a § 428 OZ. Rozhodujúca je pritom účasť, ktorú mali prevádzatelia na spôsobení vzniknutej škody. Vyporiadanie závislé na tejto účasti predpokladá zhodnotenie všetkých skutkových okolností konkrétneho stretnutia prevádzok, najmä však tých okolností, ktoré boli hlavnými príčinami vzniknutej škody.

Objektívnu mieru účasti na vzniknutej škode vyjadruje i prípadné zavinené konanie alebo opomenutie niektorého prevádzateľa (niektorých prevádzateľov), pokiaľ ním bola založená príčinná súvislosť, ktorá viedla k vzniku škody. Ak ide o také okolnosti alebo o konanie resp. opomenutie, s ktorým škodlivý výsledok nebol v príčinnej súvislosti, nie je splnený zákonný predpoklad účasti na vzniknutej škode a nevzniká teda ani zodpovednosť, ani dôvod na vyporiadanie (R 64/1972).

Okruh okolností relevantných pre posúdenie účasti na spôsobení škody pri strete prevádzok dopravných prostriedkov je širší ako len posúdenie podielu zavineného porušenia vodičov dopravných prostriedkov, aj keď porušenie pravidiel cestnej premávky má spravidla veľmi významný podiel na vzniku kolízie. V zmysle ustálenej judikatúry, zodpovednosť za stret vozidiel a prípadné ďalšie následky sú zásadne na vodičovi, ktorý prišiel do križovatky po vedľajšej ceste a nedal prednosť vodičovi prichádzajúcemu po hlavnej ceste. Ak však vodič na hlavnej ceste ide rýchlosťou, ktorá výrazne presahuje maximálne povolenú rýchlosť, čím vodičovi prichádzajúcemu do križovatky po vedľajšej ceste znemožní, príp. podstatne sťaží, aby mu dal prednosť v jazde, potom nie je vylúčená jeho zodpovednosť alebo spoluzodpovednosť za prípadnú kolíziu. Spôsob jazdy vozidla idúceho po hlavnej komunikácii možno za podstatnú príčinu nehody považovať v prípade, že svojou povahou (nebezpečnosťou) je porovnateľný alebo významnejší ako nedanie prednosti v jazde, ak napr. vodič prichádzajúci po hlavnej ceste výrazne prekročí povolenú či primeranú rýchlosť, alebo že aj iným spôsobom jazdy (napr. nevhodnou jazdnou dráhou) sťaží alebo úplne znemožní vodiči na vedľajšej komunikácii, aby dodržal svoje povinnosti dať mu prednosť v jazde (rozhodnutie NS ČR z 28. 1. 2015, sp. zn. 25 Cdo 1097/2014).

V tejto súvislosti má súd za to, že bez ohľadu na skutočnosť, že Babetta poškodeného nemala evidenčnú značku, pričom takúto povinnosť podľa § 112b ods. 2 zákona č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách ani nemala povinnosť mať a bez ohľadu na to, či motocykel Babetta mal alebo nemal platné technické osvedčenie, súd vychádzal z trestného spisu Okresného súdu Zvolen č.k. 2T/210/2013, kde súd ustálil, že k nehode jednoznačne došlo v dôsledku porušenia právnej povinnosti zo strany vodiča odporcu a v priamej príčinnej súvislosti s týmto porušením. V danej veci nemožno skonštatovať akékoľvek zavinené konanie alebo opomenutie poškodeného týkajúce sa dopravnej nehody, ktorou by bola založená príčinná súvislosť, ktorá viedla k vzniku dopravnej nehody. V tejto súvislosti preto súd nevykonával dokazovanie vyžiadaním si informácie od príslušného Dopravného inšpektorátu PZ, či motocykel Babetta mal vydané technické osvedčenie a osvedčenie o evidencii, preto tento návrh na vykonanie dôkazu zamietol.

Je nepochybné, že smrť otca žalobcov pri dopravnej nehode, ktorú nebohý R. L. nezavinil, je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Vyššie uvedené potvrdzujú aj mnohé rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, kde sa uplatňuje ako jednotný názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 228/2012 zo dňa 26.9.2013, rozhodnutie 5Cdo 265/2009 zo dňa 17.2.2011, rozhodnutie sp. zn. 2Cdo 194/2011 z 27.11.2012, rozhodnutie sp. zn. 4Cdo 168/2009 z 20.4.2011, rozhodnutie 1Cdo 77/2009 zo dňa 27.10.2010).

Pri úvahách o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné prihliadnuť k samotnému účelu a funkcii tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Otázka mieru zavinenia pôvodcu zásahu pro stanovenie výšky tejto náhrady je tak spoluurčujúcim a bezpochyby aj jedným z určujúcich hľadísk pre určenie výšky tejto náhrady. Potreba finančnej satisfakcie tak narastá priamoúmerne s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pričom je však potrebné zdôrazniť, že je nutné skúmať aj ďalšie konkrétne okolnosti každého prípadu. Najmä je potrebné zhodnotiť postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode ako aj jeho majetkové pomery. Na strane poškodeného je potrebné skúmať intenzitu vzťahu žalobcu k zomrelému, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého k zomrelej osobe prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy je však kľúčová kvalita vzájomného vzťahu žalobcu k zosnulej osobe (Nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

V dôsledku protiprávneho konania zamestnanca žalovanej teda došlo k zásahu do súkromia žalobcov, ktorého súčasťou je aj právo rozvíjať a vytvárať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami, osobitne vzťahy na emocionálnej báze, teda vzťahy medzi príslušníkmi rodiny budované na citovo silných vzájomných väzbách. Konaním žalovanej pritom došlo k deštrukcii všetkých vybudovaných citových väzieb a tým k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobcov ako pozostalých. Konanie žalovanej, ktorej zamestnanec pri dopravnej nehode spôsobil usmrtenie otca žalobcov v tomto prípade predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, konkrétne do ich súkromia a rodinného života.

Z výsluchu žalobcov ako strán sporu a výsluchom svedkyne A. L. mal súd za preukázané, že vzťah žalobcu v I. rade s nebohým otcom bol veľmi blízky, aj po dovŕšení plnoletosti a založení vlastnej rodiny zostali v každodennom kontakte, navzájom si pomáhali a pochybne medzi nimi existovalo silné citové puto. Vzájomný rodinný vzťah medzi nebohým R. L. a žalobcom v I. rade ako otcom a synom možno zhodnotiť až ako nadštandardný. Uvedené je zrejmé aj zo skutočnosti, že išlo o zomknutú rodinu, v čase tragickej udalosti býval žalobca v dome v tesnej blízkosti domu zosnulého otca, pričom rodiny sa nestretávali len na občasných návštevách, ale boli v dennodennom kontakte, zosnulý R. L. synovi intenzívne pomáhal aj pri rekonštrukcii rodinného domu, žalobca tragickú udalosť, pri ktorej zomrel jeho otec aj po troch rokoch od nej stále prežíva veľmi negatívne, čo bolo súdu zrejmé aj z jeho výpovede ako strany sporu, keď jeho výpoveď bola sprevádzaná sústavným plačom.

Z výsluchu žalobcov ako strán sporu a výsluchom svedkyne A. L. mal súd za preukázané, že vzťah žalobkyne v II. rade s nebohým otcom bol rovnako veľmi blízky, aj po dovŕšení plnoletosti a založení vlastnej rodiny zostala žalobkyňa bývať s rodinou v dome svojich rodičov, navzájom si pomáhali a pochybne medzi nimi existovalo silné citové puto. Vzájomný rodinný vzťah medzi nebohým R. L. a žalobkyňou v II. rade ako otcom a dcérou možno zhodnotiť až ako nadštandardný, ktorý pretrval od detstva až do času tragického úmrtia otca žalobkyne. Uvedené je zrejmé aj zo skutočnosti, že išlo o zomknutú rodinu, zosnulý R. L. tiež poskytoval dcére značnú psychickú podporu v neľahkom čase, keď dcéra žalobkyne a vnučka zosnulého bojovala s ťažkou chorobou, bol tiež psychickou oporou chorej (už medzitým zosnulej) vnučke, ktorá taktiež tragické úmrtie starého otca prežívala veľmi ťažko, čo sa nepochybne negatívne prejavilo aj na jej psychickom zdraví a odhodlaní bojovať s ťažkou chorobou. Žalobkyňa tragickú udalosť, pri ktorej zomrel jej otec aj s odstupom času vníma veľmi citlivo, je liečená pre psychické problémy aj v psychiatrickej ambulancii. Hoci je zrejmé, že psychické zdravie mala žalobkyňa podlomené v súvislosti s chorobou svojej jedinej dcéry aj pred tragickou dopravnou nehodou, je nepochybné, že strata milovaného otca ju nepochybne veľmi zasiahla a sčasti zvýraznila zdravotné

ťažkosti, ktorými predtým trpela. Uvedenú skutočnosť súd zohľadnil aj pri výške nemajetkovej ujmy žalobkyne v II. rade.

Pri stanovení výšky náhrady súd tiež zohľadnil postoj žalovanej k tragickej udalosti, keď samotná žalovaná pozostalým po R. L. nevyslovila sústrasť, ani ospravedlnenie. Až vo vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 10.09.2015 žalovaná vyslovila pozostalým hlbokú ľútosť nad stratou ich manžela a otca, pričom takéto písomné vyjadrenie vyslovené vo vyjadrení k žalobe po viac ako dvoch rokoch od tragickej udalosti je možno považovať skôr za formálne, než za skutočne prejavenú ľútosť nad stratou blízkej osoby žalobcov. Pri existencii veľmi úzkych citových a ďalších väzieb medzi žalobcom v I. rade, žalobkyňou v II. rade a R. L., ktoré existovali pred ich úmrtím, konštatoval, že v prípade žalobcu v I. rade a žalobkyne v II. rade došlo v dôsledku konania žalovanej k okamžitému, násilnému pretrhnutiu týchto úzkych väzieb. Dospel k záveru, že konanie žalovanej, ktorým došlo k násilnému pretrhnutiu väzieb žalobcov so zosnulým otcom predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov a boli splnené predpoklady pre priznanie ochrany osobnostným právam žalobcov v zmysle ust. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V neposlednej miere súd prihliadol aj na majetkovú situáciu žalovanej, nakoľko výšky nemajetkovej ujmy nemá byť pre žalovaného likvidačná, rovnako prihliadol aj na okolnosti dopravnej nehody tak ako boli ustálené v trestnom konaní, podľa ktorých k protiprávnemu konaniu vodiča žalovanej došlo z nedbanlivosti, absentuje tu akékoľvek úmyselné konanie alebo hrubé porušenie, či zanedbanie povinností, vodič neporušil žiadne predpisy týkajúce sa obmedzenia rýchlosti, ani nebol pod vplyvom alkoholu. Zo zreteľom na všetky okolnosti súd dospel k záveru, že primeraná náhrada, ktorá je spôsobilá aspoň z časti zmierniť následky neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti u žalobcu v I. rade je čiastka súdom priznaná a to suma 17.000,-- Eur a u žalobkyne v II. rade suma 20.000,-Eur. Vo zvyšku súd potom žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Je nepochybné, že ľudský život je neoceniteľný, pretože každý jeden človek je jedinečný a je zrejmé aj súdu, že strata, ktorú žalobca v I. rade a žalobkyňa v II. rade zostane navždy nenahradená. Suma, ktorú súd priznal je len o zmiernení nemajetkovej ujmy, ktorú v dôsledku tejto straty žalobcovia utrpeli.

Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z ustanovenia § 255 a § 257 Civilného sporového poriadku a žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi v I. rade a žalovanej v II. rade nepriznal, nakoľko v konaní bola percentuálne úspešnejšia žalovaná, po zmene právnej úpravy, t.j. po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku, súd už nemohol pri rozhodovaní o trovách konania uplatniť ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p., pričom dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl v charaktere daného sporu, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo výlučne na úvahe súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený súdca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1CSP).
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pre súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v zmení neskorších predpisov).